

TELKODER 9. Olađan Genel Kurul Toplantısı-07.12.2016

Yusuf Ata ARIAK-TELKODER Yönetim Kurulu Başkanı

Çok Değerli Misafirlerimiz ,

Çok fazla dostumuz var, hangi sırayla gitsem? Devlet protokolü mü yapsam?

Hepiniz hoşgeldiniz,

Sayın BTK Başkanımız hoşgeldiniz, Ömer Fatih Bey,

Sayın MHP Genel Başkan Genel Başkan Yardımcımız hoşgeldiniz,

Sayın Galip Bey hoşgeldiniz,

Sayın Kurul üyelerimiz hoşgeldiniz,

Osman Bey hoşgeldiniz,

TELKODER toplantıları çok samimi geçtiği için protokol biraz uzak geliyor bana. Hep birbirini bilen tanıyan gören insanlar.

Paul Hoşgeldiniz sizler de,

Colman hoşgeldiniz, Murat Bey...

Şu anda bu salonun içinde telekomünikasyon sektörümüzün işletmeci anlamında %99'u var zannediyorum. Bu çok güzel bir ortam Türkiye'nin büyük sektörlerinden birisi bu şekilde bir araya geliyor. Ayrıca bu toplantıda şu anda bulunamayan birkaç kişi var. Sayın Erdal Aksünger eşinin rahatsızlığı sebebiyle hastanede Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı. O katılamadı. Kaan Bey uçak sorunu nedeniyle muhtemelen toplantı sonunda burada olacak. Bizim bütün bu son 8 yılın toplantılarına hep katılan Binali Bey'de Moskova'da. Bunlar önemli eksiklerimiz. Biz kalanlarla inşallah başarılı bir toplantı gerçekleştireceğiz.

Telkoder'in bu 9. Genel Kurul'u. Telkoder, Türkiye'deki serbestleşme piyasanın Telekomünikasyon piyasasının alternatif işletmecilere açılması sürecinde kuruldu 15 yıl önce. Ve dolayısıyla BTK tarihiyle, Binali Bey tarihiyle eşit bir 15-16 senelik dönem yaşadık. Dolayısıyla hepimiz olanı biteni çok yakından biliyoruz. Bilmediğimiz süreçleri beraber yaşadık ve öğrendik. Buradan dolayısıyla eksikliklerimizi görmek ve gidermek bakımından da önemli, değerli sonuçlar elde edebileceğimizi düşünüyorum. Telkoder'in varlık sebebi sonunda hep tüketiciye en iyi, en ucuz, en kaliteli servisin verilmesini sağlayacak rekabet ortamını oluşturmak. Baştan itibaren öyle belirlendi ve o çizgimizi değiştirmedik. Fakat son yaşadığımız dönemde gelişen olaylar sebebiyle bu toplantımızı çok daha büyük ölçüde altyapı konularına ve sektörümüzü bundan sonra daha geliştirebilmek için nelere dikkat etmeliyiz

konularına yoğunlaştırdık. Benden sonra konuşacak misafirlerimizden de bu iki başlık üzerinde görüşlerini paylaşmalarını şimdiden rica ediyorum.

Birkaç temel değerlendirme unsurunu ifade ederek sektörümüzü nasıl gördüğümüzü anlatmak istiyorum. Şimdi biz bir BTK'ya sahibiz. BTK'nın görevi sektörü rekabete açmak. 15 senedir bahsettiğim gibi hepimizin bilmediği bir alana beraber girdik, bunları öğrendik. Bu 15 sene içinde geldiğimiz nokta şu; başladığımız noktada 3 tane büyük grup vardı. Alternatif işletmeci hiç yoktu. Şimdi bu üç grup devam ediyor. Alternatif İşletmeciler ise sayısal olarak lisans sahibi olarak çok fazla görünebilir ama rakamsal olarak bakarsak manzara şöyle. 2015 yılı sonuçlarına göre ciroları esas alınarak düşünüldüğü zaman 3 büyük grubun toplamı %93 ediyor. Geri kalan alternatif işletmeciler de %7 ediyor. Şimdi bu tabi var olan şirketlere yeterli bir rekabet ortamının, firma çeşitliliği oluşturulması konusunda daha uzun yolumuz olduğunu gösteriyor bize. Bugüne kadar yaptıklarımız demek ki yetmemiş bu durumda. Birinci tespitimiz budur. Böyle olunca tüketiciye de ürün çeşitliliği bakımından gidip farklı servisleri farklı işletmecilerden alma bakımından yeterli bir ortam sunmada da çok işimiz olduğunu görüyoruz. Şimdi ikinci teşhisimiz burada şu; 15 yıllık mücadeleden sonra: Siz alternatif bir işletmeciyse yeni servisler verecekseniz bunun için dünyada da böyle, ya kendi altyapınızı yapacaksınız ya da bir altyapıdan faydalanacaksınız. Bu altyapı konusu çözülmediği için bu son 15 yıl içinde, rekabet konularının, firma konularının sektörün büyümesi konularının, önümüzde durmaya devam ettiğini görüyoruz. Nitekim 2001 yılından beri dolar bazında sektörümüze bakarsak sektörümüz geçen seneye kadar 16 milyar dolar civarında dolaştı. Yani yıllık ortalama dolar kuruna bölersek. Geçen sene 14,5 milyar dolar oldu. Bunlar BTK'nın resmi rakamlarından çıkan sonuçlardır. Bu 16'da 14,5'a düşmesinde biraz dolar kurundaki yükselmenin de etkisi var. Sanırım bu sene bu etki daha da yüksek olacak. Belki biz 2016 yılını 13 -13,5 milyar dolar gibi bir merteye de düşünebiliriz. Ama önemli olan şu, 2001'den itibaren sektörümüzü büyütmede sorunumuz var. Dolayısıyla iki şey söylemiş oldum.

1-Genel olarak sektörün kendisinin büyümeyle ilgili bir sorunu var. Büyük bir sektör ama ilerlemiyor ciro olarak,

2- Kendi içinde rekabete açılma bakımından ciddi sorunları var.

İşte burada az önce de bahsettiğim gibi altyapı sorunlarının çok önemli olduğu kanaatine vardık. Bunu çok uzun zamandır Telkoder söylüyor. Kendi altyapısı olmayan insanlar nasıl piyasaya girecek. Piyasada altyapı %80 oranında bir firmaya ait. Geri kalan %20 3-4 firma arasına yayılmış. Dolayısıyla yeterli, ucuz, kaliteli, alternatifli altyapı imkânı şu anda yok. Bunu gördüğümüz için bunu aşmak için çok uğraştık. Bu sene bu uğraşmalarımızın sonucunda önemli bir aşama kaydettik. Altyapıya büyük ölçüde sahip Türk Telekom dışında kalan bütün firmalar alternatif işletmeciler ve diğer iki grup da altyapı konusunu eskisinden daha çok önemsemeye başladılar. Çünkü 4.5G'ye geçildi. 4.5G'ye geçince havada 4.5G var ama yerde bunun karşılığı yoksa herkes bu konuda sıkıntı yaşamaya başlayacak. Dolayısıyla ortak bir zemin oluştu. Biz bu fiber meselesini artık çözelim. Fiber meselesi, yaygın altyapı meselesi dolayısıyla bu sene çok daha güçlü bir şekilde ifade edilmeye başlandı. Telkoder olarak biz de

buradan şöyle bir değerlendirme yaptık. Dedik ki; genellikle gidip BTK'ya şunun şöyle yapılması lazım bunun böyle yapılması lazım diyoruz veya Bakanlığa. Ama sektör bugüne kadar kendisi bir araya gelir ticareten bir model oluşturabilir miyiz? Biz üstümüze düşeni yapabilir miyiz? Demedi, bu olamadı, yapamadı, firma çeşitliliği de olmadığı için. Gruplar büyük bir araya gelmeleri çok zor oluyor. Mademki ortak ihtiyaç çıktı ortaya biz de durumdan kendimize bir vazife çıkarttık. Biz altyapı konusunda sıkıntı yaşayacak olan, bunu önemseyen firmalarla bir araya gelelim en azından oradan bir başlayalım, daha sonra kapımızı kapatmayalım Türk Telekom'u da bunun içerisinde sayalım. Şu altyapı meselesini bir halledelim. Bu arada altyapı altyapı diyoruz ama bunu da anlatmak lazım. Düşündüm buraya bir boru getirsek içinden bir tane de kablo geçiresek bundan ibaret. Altyapı deyince herkes tüller arkasında muazzam bir şey filan beklemesin. Her eve kadar giden bir yer kazılmış içine bir boru konmuş, borunun içinden de bir kablo geçiyor. Bütün konu bundan ibaret. Ne teknoloji gerektiriyor ne bir şey gerektiriyor. Başka bir şeyler gerektiriyor. Çözemediğimize göre kolay da bir iş değil. Ama kendisi teknik olarak dünyanın en basit işi. Yani sektördeki bilir de dışardan herkes bilmeyebilir. Altyapı deyince böyle acayip teknolojiler filan öyle bir şey yok. Acayip teknolojiler işte her yere gittiği zaman. Bunun üzerinden insanların hizmetine kolaylık getiriyor. İnsanlara fayda getiriyor. Bunun sonucunda şu oldu. Türk Telekom'da başlangıçta bir önceki Sayın Genel Müdür katıldı toplantılara. Biz bu işin içinde şimdilik olmayalım dedi. Biz geri kalanlar sonradan Türksat'ın da katılımıyla Telkoder, Türksat, Türkcell ve Vodafone grupları olarak bir araya geldik ve bu altyapı meselesini nasıl çözeriz, fiber meselesini nasıl çözeriz ve Türkiye'nin her yerine yaygın bir altyapı meselesini nasıl çözeriz bunu konuşmaya başladık. Önemli mesafe aldık. Bu bahsettiğim kuruluşların bir araya gelip oturması da ender bir durum aslında. Fakat ortak bir payda. Fakat bunlar hiç aynileşmiyor, herkesin ayrı programları var, ayrı çizgileri var. Ama bu konuda bir beraberlik var herkese yarayacak diye. Şunu aradık; altyapı meselesi iki tane boyut gösteriyor bizim karşımızda; bir; var olanları nasıl paylaşacağız, çünkü herkeste bir miktar var. Ama bunu sadece kendisi kullanıyor başkalarına kullandırmıyor. İki; yeni yatırımları mükerrer olmaktan nasıl çıkartırız. Yani herkes ayrı ayrı yatırımlar yaparsa bu iş olmuyor. Bakanlığımız bir hesap yapmış herkes ayrı ayrı Türkiye'nin her tarafında altyapı götürmek isterse 16 milyar dolar lazım. Hâlbuki bunu mükerrerlikten kurtarır da bir tane yapar yapıları da hepimiz ortaklaşa kullanabilirsek o zaman da 4-5 milyar dolara bu iş biter diyor. Ben daha da mütevazı bir rakama halledilebileceğini tahmin ediyorum. Demek ki hiçbir şey yapmasak bir araya gelip çalışmaktan ötürü firma başına düşen yatırım ihtiyacı da azalacak. Yapılmış yatırımların boşa ortalıkta dururken yanına bir tane daha yatırım yapmaya çalışmaktan kurtulmuş olacağız. Dolayısıyla bu Türkiye için müthiş bir şey. Yaşadığımız ekonomik sorunların yoğunlaştığı dönemde öyle milyar dolar, öyle bir paramız yok sokağa atacak. Böyle bir şey hiçbir toplum yapamaz. Olsa da yapamaz. Bu iki noktayı göz önüne aldık. Bu iki nokta üzerinden yürüyoruz.

İlk kamuoyuna çıkışımızı da ilginçtir 15 Temmuz darbe teşebbüsünden bir hafta sonra yaptık. Yani şokun en yüksek olduğu noktada, bu Türkiye'ye biz buradayız burada devam etmek istiyoruz, buraya yatırım yapacağız demenin bir işaretiydi. Hatta bizi çok aceleci buldular. Herkes darbe konuşuyor, niye yaptınız bunu filan dediler. Ama o gün söylenmesi değerliydi.

Bunu bir hafta sonra söylemek bir şey ifade etmez. Nasıl darbeye darbe gecesi karşı çıkmak önemliyse bizim de hemen ardından biz bunu yapmak istiyoruz dememiz önemliydi. Bunu dedik.

Danışman firma seçmek gerekiyor. Zor bir iş olduğunu biliyoruz. Biraz önce bahsettiğim gibi çok teknik değil basit bir iş ama gerçekleştirmesi zor bir iş. Bize söylenen şu oldu siz bunu yaparsanız tarihe geçersiniz, literatüre geçersiniz filan diyorlar. Yani bu kadar zor olduğunu söylüyorlar. Çalışılmaya başlandı. Bu arada o çalışmalar devam edecek bitecek ve sonra şirketi oluşturup, ortak altyapı şirketini oluşturup yürüyeceğiz. Türk Telekom'a olan davetimiz devam ediyor. Paul Bey geldikten sonra ne olur bilmiyorum kendisiyle konuşmamızda, biz dışında kalalım ama eskisi gibi olmayacağız daha anlayışlı olacağız, dedi. Kendisi de biraz sonra konuşunda herhalde görüşlerini daha doğrudan ifade edecektir. Bu çalışmalarımızı yürütürken bir çalışma daha yaptık. Şimdi Türkiye'deki altyapı, fiber yaygınlık meselesinin çözülememesinin bir sebebi de yasal sorunlarımız var. Mevzuatla ilgili konularımız var. Yatırım yapmak isteyenlerin eli cebinde ama gidip yapamıyor. İstanbul çok tipik bir örnek. Yapmıyor, yaptırmıyor, kendisi yapıyor başkalarına atıyor belediye. Böyle bir takım akla pek uygun olmayan bir manzaramız var. Onun için oturup ilk defa bu taraflar, yani Telkoder, Vodafone, Türkcell, Türksat iyi niyetle biz kanunlarda nasıl değişiklikler istiyoruz diye ciddi bir çalışma yaptılar. Bu çalışmayı hatta kanun tasarısı haline kadar getirdiler ve bunu BTK'yla ve Bakanlıkla da paylaştık. Bir taraftan da yani biz kendi ödevimizi ticareten yaparken devletin yapması gereken işler var onlar da şunlardır diye ortaya çıkarttık ve götürdük koyduk. Bunun ötesinde bu meseleyi sizin bizim işimiz, bizim başarımız, başkasının başarısı gibi alınmasın diye özellikle ta işin basından itibaren CHP ve MHP'ye de bilgi verdik. Çünkü sonuçta bu mevzuat konuları meclise gidecek orada ilk defa duyulması değil şimdiden farkedilmesi lazım. Bu zor meseleyi çözebilirsek hepimizin ortak başarısı olsun bu. Çünkü hepimizin üstüne oturacağı bir altyapıdan bahsediyoruz. Onun için bu başlık, "Güçlü Altyapı Güçlü Türkiye" yaparken de beraber yapalım. Burada çünkü yaptığımız işin çok büyük bir meşruiyeti var Türkiye için çok büyük bir gereği ve aciliyeti var. Gecikirsek çok geç kalacağız, geri kalacağız. Dolayısıyla burada gördük ki anlatabildiğimiz zaman diğer siyasi partilerde de bu konun çözümü için hep olumlu yaklaşımlar ortaya çıktı ve bugün geldiğimiz nokta da inşallah ümit ediyorum ki şirketin kuruluşu için bahar güzel bir zamandır o zaman bu iş olabilir ve Türkiye'nin önemli meselesini çözüm yoluna koyabiliriz.

Birinci konumuz bu altyapı ile ilgiliydi. Bir de sektörün genel başka konuları da var tabii yapılması gereken biraz önce bahsettiğimiz o alternatif işletmecilik sektörünün %7'de kalmasının başka sebepleri de var. Onu da çok daha özet olarak belki söyleyebiliriz. Hükümetin şu ara çok fazla işi var ama arada bizim konularımızı da ihmal edilmiyor. Bir tanesi bu veri merkezleri ile ilgili bir çalışma oldu. Henüz bu yoğun gündem içerisinde tam olarak ne olduğu anlaşılamadı ama burada o konuya emek vermiş arkadaşlarımız var. Veri Merkezi konusu, bizim verilerimizin Türkiye'de saklanması önemli bir konu. Hükümetin bu konuya önem vermesini çok önemli buluyoruz ve teşekkür de ediyoruz. Ama bu gürlütü patırtı için de onu daha iyi anlamamız, hükümetin ne yapmak istediğini daha iyi anlamamız

ve onlara geri dönüş yapmamız lazım, bunlar iyidir bunlar da sorun yaşıyoruz şeklinde. Bu diyaloglar mutlaka kurulacaktır. Ben çok teşekkür ediyorum sizlere, BTK'ya da Bakanlığımıza da, bu konularda çok teşekkür ediyorum.

Diğer konuşmacı arkadaşlarımızın da vaktini geniş tutabilmek için sözlerimi şöyle bağlamak istiyorum. Telkoder, en birbiriyle karşıt durumda bulunan unsurları bile diyalog içinde tutabilmek, birbiriyle konuşur halde tutabilmek için önemli bir görev yapıyor. Yükte hafif pahada ağır bir dernek bu anlamda. Bunu çok göremiyoruz. Bizim sektörümüzde de toplumumuzda da bir araya gelip konuşma karşıtlıklarını açıkça söyleme, beraberliklerini arama kültürü yeterince ortaya çıkmıyor. Telkoder burada kendi çizgisini hiç bozmadan en karşıtlarıyla beraber diğerlerini karşıt zannedenlerle beraber böyle bir ortak zeminler bulup çalışma konusunda büyük başarı sağladı bu son gelişmelerde de .Ben bir çok konuyu doğrudan konuşmasak dahi bu toplantılara çok katılmış olan Binali Bey ile telepatik olarak ortak altyapı konusunda aynı şeyleri düşündüğümüzü biliyorum. Defalarca konuşulmuş konular ama yapılması mümkün olmamıştı, kendisine teşekkür etmemiz gerekiyor.

Defalarca kamu önünde ortak altyapı şirketini desteklediğini ifade eden Bakan Bey'e çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Kurul Başkanımıza, Kurul Üyelerimize,

Galip Bey'in üstün gayretlerini biliyoruz kendisine çok teşekkür ediyoruz.

Aynı zamanda benim dışımda hepsi 1,5 senede değişmiş olan CEO'larımıza teşekkür ediyorum. Telkoder'in böyle de bir faydası oluyor. Bu CEO'lar çok değerli kuşlar gibi gelip çok uzun kalmadan gidiyorlar. Onun için böyle görüşmelere başlayınca makarayı başa sarma mecburiyeti çıkabiliyor. Bizim varlığımız o zaman kayıplarını epeyce telafi ediyor. Yani Kaan Bey yok espri yapacaktım çok eskisinin 1,5 sene olmuş göreve geleli filan diye. Diğerlerinin hepsi daha yeni. Onlara da çok teşekkür ederim bunlar zor işler. Ama hepsinde bir iyi niyet, bir katkı görüyoruz. Türksat'ta da öyle bir durum var Vodafone'da da var, Türkcell'de de var. Biz de zaten bu işi önemsiyoruz ve bir ucundan tutuyoruz. Onlara da çok teşekkür ediyorum.

Buraya gelip katıldığınız için burada bu işi sektörümüzün bu işini diğer arkadaşlarımızla beraber konuşacak ve danışacak olacağımız bu toplantıda bulunduğunuz için hepinize çok teşekkür ediyorum. İyi ki böyle bir araya gelebilecek ortamlarımız iyi insani ilişkilerimiz ve diyaloglarımız var. Hepinize çok teşekkür ederim.